

Dosavadní držitelé Ceny

(datum / Cenu za předchozí rok získalo město //
na Cenu byla vedle vítěze nominována města)

27. 4. 1995	Svitavy	
18. 4. 1996	Kadaň	Třeboň
18. 4. 1997	Třeboň	Jimramov, Klášterec n.O. Štramberk
17. 4. 1998	Kroměříž	Budyně n.O. Kutná Hora
16. 4. 1999	Klášterec n.O.	Jindřichův Hradec
17. 4. 2000	Kutná Hora	Jindřichův Hradec
17. 4. 2001	Litomyšl	Litomyšl Česká Kamenice Loket
17. 4. 2002	Nový Jičín	Prachatice Františkovy Lázně
17. 4. 2003	Prachatice	Prachatice Chrudim Příbor
28. 4. 2004	Spálené Poříčí	Karviná Nové Hrady
27. 4. 2005	Františkovy Lázně	Boskovice Česká Kamenice
18. 4. 2006	Česká Kamenice	Uherské Hradiště Polná
18. 4. 2007	Polná	Cheb Šternberk
16. 4. 2008	Jindřichův Hradec	Šternberk Uherské Hradiště
16.4.2009	Šternberk	Beroun Jilemnice

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska

Český národní komitét ICOMOS

Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

ve spolupráci s

Kanceláří prezidenta republiky

Správou Pražského hradu

pořádají

Slavnostní setkání u příležitosti

**Mezinárodního dne památek a sídel
a udělení**

**Ceny za nejlepší přípravu a realizaci
Programu regenerace městských
památkových rezervací a městských
památkových zón za rok 2009**

Kulturní program

Jaroslav Svěcený

– housle

Miloslav Klaus

– kytara

Jaroslav Svěcený: Paganiniada č.2 pro sólové housle

Nicoló Paganini: Cantabile

Nicoló Paganini: Introduzione a Allegro maestoso

Astor Piazzolla: Ave Maria

John Williams: Main Theme (z filmu Schindlerův seznam)

Mezinárodní den památek a sídel (MDPS)

Den, kdy členské státy UNESCO organizují akce, které slouží k popularizaci a propagaci významu zachování památek a historických sídel v zájmu zachování kontinuity kultury a civilizace.

Poprvé byl tento den slaven v roce 1983 v Tunisu. Na návrh delegací Tunisu, Alžíru, Senegalu, Francie, Pákistánu, Mexika a Brazílie byla v Paříži v listopadu 1983 přijata Generální konferencí UNESCO rezoluce, již členské státy UNESCO vyhlásily 18. duben Mezinárodním dnem památek a sídel. V naší zemi se této iniciativy ujal Český národní komitét ICOMOS, který k příležitosti oslavy MDPS uspořádal v letech 1991-1995 semináře pro odbornou veřejnost.

Význam MDPS pro propagaci svých cílů a svého poslání si brzy po svém založení uvědomilo i SHS ČMS. Ale trvalo dlouhých pět let, než mohl být od roku 1996 každý 18. duben i v naší zemi spojován s prestižní oslavou svátku památek a historických sídel, při níž dochází ke šťastnému spojení oslavy MDPS s ceremonielem udělování cen za úspěšné počiny v oblasti péče o památky.

Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ

Po zakotvení Programu regenerace MPR a MPZ do života historických sídel přišlo Sdružení s myšlenkou oceňovat ta města, která dosáhnou na tomto poli nejlepších výsledků. Proto byla na základě usnesení vlády České republiky č. 209/1992 dne 2. 11. 1994 podepsána zřizovací listina Ceny za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ. Signatáři tohoto dokumentu byli reprezentanti subjektů garantujících Cenu - ministr kultury, ministr hospodářství (později převzal garanci ministr pro místní rozvoj) a předseda SHS ČMS.

Cena sestává z monumentálního uměleckého díla z českého křišťálu vyrobeného firmou Rückl Crystal, a. s., sklárna v Nižboru, symbolizujícího historická sídla (je majetkem Sdružení a na volnou plochu tohoto uměleckého díla jsou přepisováni vítězové Ceny); replika Ceny je předávána vítěznému městu. K ocenění dále náleží pamětní grafický list a finanční částka 1 000 000 Kč.

Letos získávají ocenění také jednotliví krajští vítězové. Obdrží pamětní grafický list a finanční částku 100 000 Kč.

Beroun – MPZ

Středočeský kraj

Královské město Beroun leží na soutoku řek Berounky a Litavky, na obchodní spojnici Prahy se západní částí republiky a Německem. Dnešní Beroun, který má více než osmnáct tisíc obyvatel, je kulturním, správním a průmyslovým centrem regionu.

V oblasti, která byla osídlena již od pravěku, vznikla ve 13. století při brodu přes řeku osada. První písemnou zprávu nacházíme v listině Přemysla Otakara II. z roku 1265. Doba Karla IV. znamenala dobu rozkvětu města a jeho řemesel. Ve městě žilo také německé obyvatelstvo, které v době husitských válek stálo na straně císaře Zikmunda. Žižka však Beroun v roce 1421 dobyl a nepřátele kalicha dal upálit. Město se poté přiklonilo k husitství. Za Jiřího z Poděbrad stáli Berounští na straně krále. Největšího rozkvětu dosáhl Beroun za vlády Vladislava Jagellonského. Zhoubně působily na rozvoj města požáry, při nichž padla za obětí často většina domů.

Teprve od poloviny 18. století se město pozvolna vyvíjelo do dnešní podoby. Těžkým zásahem do organismu města se stala plošná demolice jižní části historického jádra v 70. a 80. letech 20. století. Zchátralé a polorozbořené jádro města se podařilo od roku 1992, kdy zde byla vyhlášena městská památková zóna, proměnit v turisticky atraktivní, živé a upravené centrum. Město Beroun investovalo do obnovy MPZ v letech 1994 – 2009 téměř 589 mil. Kč. Stavební vývoj značně ovlivnily povodně v roce 2002, ale město se z jejich následků již vzpamatovalo. Postupně došlo k rekonstrukci objektů historické i novější zástavby historického centra včetně veřejných prostranství, řešených komplexně včetně mobiliáře a osvětlení.

Dominantu Berouna tvoří budova radnice na Husově náměstí. Z částí zachovalého městského opevnění z 1. poloviny 14. století jsou významné Pražská a Plzeňská brána, zbytky hradeb, hradebního příkopu a bašt. Další památkou, jejíž rozsáhlá rekonstrukce byla již dokončena, je Duslova vila.

V roce 2009 byla v rámci Programu regenerace provedena obnova domu č.p. 90 a radnice.

Město proslulo svými hrnčířskými trhy. Velkou atrakcí se stala berounská Městská hora s rozhlednou a medvěďáři.

Jilemnice – MPZ

Liberecký kraj

Město Jilemnice leží v kopcovité krajině západního podhůří Krkonoš, žije zde necelých šest tisíc obyvatel. Během historického vývoje se stalo výhodným východiskem do západních Krkonoš. Město vzniklo na počátku 14. století jako hospodářské centrum štěpnického panství pánů z Valdštejna. Vzhledem ke své poloze se rozvíjelo pomaleji než města ve vnitrozemí, tato poloha jej však uchránila před vážnými válečnými pohromami. Jeho rozmach byl ještě více omezen od roku 1492, kdy si Valdštejnové město i panství rozdělili na dvě samostatné části. Události třicetileté války zasáhly město až v roce 1634, kdy jej vypálili Švédové. Obrat k lepšímu nastává rokem 1701, kdy se obě panství opět sloučila pod jediného majitele, a to rod Harrachů. Harrachové pozvedli na světovou úroveň zdejší sklářství a plátenictví. Tato skutečnost se začala velmi rychle odrážet na pozitivním vzhledu města, staré roubené domky ustupovaly honosné roubené zástavbě a objevovaly se první zděné stavby. Na přelomu 18. a 19. století postihlo město několik požárů a roubené stavby byly nahrazeny zděnými. Jilemnice je spjata se slavnou tradicí – lyžováním. První lyže přivezl pro své lesní dělníky v roce

1892 hrabě Jan Harrach. Lyžování se zde ujalo neobyčejně rychle a město se stalo nejvýznamnějším českým lyžařským centrem.

Město se zapojilo do Programu regenerace od roku 1993, městská památková zóna byla vyhlášena v roce 1990, od té doby citlivě provádí opravy historické zástavby, která neztrácí svou charakteristickou atmosféru a celkový dojem vnitřního obrazu města postupně doznává zlepšení.

Dominantami města jsou kostel sv. Vavřince a rozlehlý areál zámku s parkem. Na Masarykově náměstí vévodí radnice, před níž jsou umístěna dvě sousoší a kašna. Původní roubenou zástavbu města lze zhlédnout ve Zvědavé uličce.

V roce 2009 se v rámci Programu regenerace prováděla obnova školy č.p. 288. Byla dokončena celková revitalizace Masarykova náměstí a obnova objektu bývalé sýpky zámku, který bude sloužit jako muzeum.

Město poskytuje finanční příspěvky na obnovu památek a nepamátkových objektů také přímo ze svého rozpočtu.

Na závěr nelze nezmínit jednu z tradic města – každoroční sochu Krakonoše ze sněhu na Masarykově náměstí.

Uherské Hradiště – MPZ

Zlínský kraj

Uherské Hradiště, město s dvaceti šesti tisíci obyvateli je správním, ekonomickým a církevním centrem Slovácka, na řece Moravě. Bylo založeno roku 1257 Přemyslem Otakarem II., v tehdejší době plnilo cíle hospodářské a vojenské. Po staletí se zdokonaloval jeho fortifikační systém, funkci pevnosti přestalo město plnit na konci 18. stol.

Uherské Hradiště je město plánovitě založeno systémem pravoúhlých ulic, který byl zachován jen uvnitř města a v okolí obou náměstí. Na okraji byly ulice zakřivené podle městského opevnění. V sedmdesátých letech došlo k řadě negativních zásahů do historické struktury města, které se jen obtížně napravovaly. Městská památková zóna byla vyhlášena v roce 1990.

Město se dlouhodobě zapojuje do péče o památky, obnova objektů a prostranství je patrná na první pohled. Nastoupenou cestu městu poněkud zkomplikovaly povodně v roce 1997, s jejichž následky se poměrně rychle vypořádalo, přestože muselo začít opravu u mnohých již opravených památek i dalších objektů znovu doslova od základů.

Od počátku procesu regenerace se podařilo veřejnosti zpřístupnit nejvýznamnější kulturní památky města. Postupně se opravují městské domy a doplňují novostavbami stavební proluky. Významnými a finančně nákladnými akcemi bylo dokončení obnovy městské Reduty, rekonstrukce bývalé synagogy, již dříve zničené požárem a v současnosti využívané jako městská knihovna a obnova kostela Zvěstování Panny Marie. Průběžně se opravují městské hradby a provádí se rekonstrukce ulic centra města.

V roce 2009 byla v rámci Programu regenerace MPZ obnovena obřadní síň radnice. Nelze nezmínit také obnovu poutního kostelíka sv. Rocha nad městem.

Město spravuje také vlastní Fond obnovy historické architektury. Nutno vyzdvihnout jeho přístup k zatraktivnění památkové zóny pro návštěvníky, který se projevuje ve snaze o rozšiřování nabídky služeb, turistických cílů a pořádání kulturních akcí, které využívají místní bohatý spolkový život a rozvíjejí místní tradice.

Přehled výsledků regionálních kol soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2009

(přihlášené obce jsou uváděny v pořadí podle umístění – celkem 52 účastníků)

Hlavní město Praha

Praha 2

Praha 1

Středočeský kraj

Beroun

Slaný

Lysá nad Labem

Rakovník

Mšeno

Načeradec

Jihočeský kraj

Tábor

České Budějovice

Nové Hrady

Třeboň

Volyně

Karlovarský kraj

Cheb

Bečov nad Teplou

Horní Blatná

Plzeňský kraj

Klatovy

Stříbro

Ústecký kraj

Ústěk

Kadaň

Mašťov

Budyně nad Ohří

Litoměřice

Teplice

Liberecký kraj

Jilemnice

Jablonec nad Nisou

Turnov

Lomnice nad Popelkou

Královéhradecký kraj

Jičín

Pardubický kraj

Jablonné nad Orlicí

Chrudim

Moravská Třebová

Olomoucký kraj

Přerov

Olomouc

Prostějov

Jihomoravský kraj

Boskovice

Lomnice

Znojmo

Slavkov u Brna

Ivančice

Kraj Vysočina

Telč

Třebíč

Třešť

Pelhřimov

Moravskoslezský kraj

Nový Jičín

Opava

Bílovec

Budišov nad Budišovkou

Zlínský kraj

Uherské Hradiště

Luhačovice

Holešov

Kroměříž

**Soutěž „Mladí fotografují památky“
– 4. ročník v ČR**

Je dnes jedna z největších světových akcí na poli kulturního dědictví. V roce 2009 se jí zúčastnilo téměř 25 000 mladých lidí z 58 různých zemí světa, kteří díky této soutěži poznávají kulturní dědictví jak své země, tak i národů celého světa.

Soutěž je učena pro žáky a studenty základních a středních škol, kteří zašlou fotografie, vyjadřující hlavní myšlenky Dnů evropského dědictví.

Celá akce má podpořit zájem a znalosti našeho kulturního dědictví, podpořit znalosti historických budov a zahrad, venkovských a městských krajin uznávané památkové hodnoty či neobvyklé krásy. Soutěž není pouhou "fotografickou" akcí, ale spíše zážitkem spojeným s uměleckým a památkovým dědictvím.

Vítězové soutěže se mohou těšit na velmi zajímavé odměny. Firma Zoner opět věnuje hodnotné ceny pro účastníky v hodnotě 50 000 tisíc korun.

Vzhledem k velké mezinárodní prestiži soutěže se Sdružení rozhodlo vysílat na slavnostní vyhlášení ve Strasbourgu první tři umístěné, kteří tak dostanou možnost seznámit se s kolegy z jiných zemí, poznat evropské instituce a získat mnoho neocenitelných zkušeností.

